

BASI ÜLSERİ BAKIM PROTOKOLÜ

- **AMAÇ:** *Medicana Sağlık Grubu hastanelerinde yatan tüm hastaların bası yarası oluşma riskini değerlendirmek, gerekli önlemleri alarak bası yarası açılmasını önlemek, oluşan bası yaralarına asepsi ve antisepsi kuralları uygulanarak güvenli bir şekilde bakımını sürdürmek ve Doku bütünlüğü bozulmuş bölgenin iyileşmesini sağlamaktır.*
- **KAPSAM:** *Klinik ve Yoğun Bakım Üniteleri*
- **TANIM:** *Dokuların uzun süreli basıncın etkisinde kalması sonucunda dolaşım bozukluğuna bağlı olarak gelişen ve daha çok vücudun kemik çıkıntılarının üzerinde gözlenen iskemi ve nekroz sonucu oluşan doku kaybıdır.*

Bası Yaralarının Klinik Evreleri: EVRE I, EVRE II, EVRE III, EVRE IV ve Evrelendirilemeyen/Sınıflandırılmayan Evre den oluşmaktadır.

➤ TEMEL İLKELER

- 1- *Bu protokol; bası ülseri bölgelerinin tanınmasını, risk değerlendirmelerini, önleyici girişimleri, bası ülseri bakımını ve takibini kapsar.*
- 2- *Yaranın bakım ve tedavisi Medicana Sağlık Grubu hastanelerinde çalışan tüm hekim, hemşire, sağlık memuru, acil tıp teknisyenleri, paramedik ve diğer sağlık profesyonellerinin,(diyetisyen,fizyoterapist) sorumluluğundadır.*
- 3- *Bakım uygulamalarında hasta bireyin mahremiyeti korunur.*
- 4- *Bası ülserlerinde simit kullanılmaz.*
- 5- *Pozisyon değiştirme aralığı 2 saatten uzun olmamalıdır.*
- 6- *Pozisyon verirken ara çarşaf kullanılır.*
- 7- *Ülser bölgesi her türlü basınç ve travmalardan korunur.*
- 8- *Yara yalnızca serum fizyolojik ile yıkanmalıdır.*
- 9- *Yara pansumanlarında asepsi- antisepsi kurallarına uyulur.*
- 10- *Bası yarası iyileştikten sonra ve diğer riskli bölgelere;”Bası Yarası Önleme Protokolü” uygulanır.*

➤ BASI ÜLSERLERİNİ ÖNELEMEDE RİSK DEĞERLENDİRME

Klinik ve yoğun bakım ünitelerine yatışı yapılan, ayakta/günübirlik ve yenidoğan hastalar hariç, tüm hastaların bası ülseri risk değerlendirmesi yapılır. “Hasta Kabul ve Değerlendirme Prosedürü”ne uygun olarak Hemşirelik Değerlendirme Formlarında

bulunan “Bası Yarası Risk Değerlendirme” bölümüne yapılır. Bu bölüm bitince “Bası Yarası Riski Değerlendirme ve İzlem Formu” ile bası ülseri risk değerlendirmelerine devam edilir. Risk değerlendirmesi yapılırken bası ülseri gelişiminde rol oynayan hasta kaynaklı ve çevre kaynaklı risk faktörlerine dikkat edilir.

➤ RİSK DEĞERLENDİRME ÖLÇEKLERİ

Bası ülseri risk değerlendirmesinde; 5 yaş üstü çocuklar ve yetişkinler için “Braden Risk Ölçeği” kullanılır.

Bası ülseri risk değerlendirmesinde; 5 yaş altı çocuklarda “Modifiye Braden Q Basınç Ülseri Değerlendirme Ölçeği” kullanılır.

➤ BASI ÜLSERLERİNİN ÖNLENMESİ

- Hastalarda; bası ülseri yoksa koruyucu önlemler alınır.*
- Bası ülseri gelişmesini önleyici girişimler multidisipliner ekip tarafından sağlanır.*
- Hastanın bası ülseri oluşumuna neden olacak faktörlere yönelik medikal ve invaziv girişimlere hekim tarafından karar verilir.*
- Bası ülseri riski bulunan hastaların hekim kararı ile diyetisyen tarafından beslenmelerinin düzenlenmesi sağlanır.*
- Bası ülseri riski bulunan hastaların hekim kararı ile fizyoterapist tarafından hastanın durumuna uygun egzersizler ve pozisyon verilmesi sağlanır.*
- Hemşirelik süreci hasta bakım planına bası ülserine ilişkin tanımlar planlanarak hemşirelik bakım planı oluşturulur.*
- Hasta ve hasta yakınlarına bası yarasının önemi, korunma yöntemleri ve yapılan işlemler hakkında bilgilendirme yapılmalıdır.*
- “Hasta ve Ailesinin Eğitim Prosedürü”ne uygun olarak verilen eğitim “Hasta ve Ailesi Eğitimi Formu”na kayıt edilir.*
- Bası ülseri risk grubuna göre alınan önlemler ve yapılan uygulamalar “Yoğun Bakım Hasta İzlem Formları”na/“24 Saatlik Hemşire İzlem Formu”na kayıt edilir.*
- Hemşire uyum eğitimlerinde tüm hemşirelere bası ülseri risk değerlendirme, önleme ve yara bakım eğitimi verilir. Eğitimler ihtiyaç durumunda tekrarlanır.*

➤ BASI ÜLSERİ İNDİKATÖR KAYITLARI VE BASI YARASI ORANI

Yoğun Bakımlarda yatan hastalarda oluşan bası yaraları “Aylık Bası Yarası İndikatör İzlem Formu”na tam ve düzenli olarak kaydedilir. Tutulan kayıtlar her ayın sonunda girişleri yapılmak üzere Hemşirelik Hizmetleri Müdürlüğü’ne teslim edilir.

“Bası Yarası Oranı” takibi için Hemşirelik Hizmetleri Müdürlüğü tarafından tüm ilgili alanlara ait elde edilen verilerin oranı Kalite Müdürlüğü’ne iletilir.

İndikatör ve alt indikatör analizleri yapılır. Analizler sonucunda sapma tespit edilmesi durumunda iyileştirme çalışmaları başlatılır.